

IZVANAERODROMSKO SLIJETANJE I UZLIJETANJE ZRAKOPLOVA NA VODU
Zrakoplovno sigurnosna informacija ASIL-2018-002

Broj revizije: 1 / 10.12.2020.

1. Područje primjene

Ova Zrakoplovno sigurnosna informacija (u daljnjem tekstu: Informacija) se primjenjuje na operacije opisane u ASO-2018-004, u dijelu koji se odnosi na izvođenje letačkih operacija IASU sa vodenih površina.

2. Osnova za izdavanje Naredbe: Zakon o zračnom prometu („Narodne novine“ 69/09 i 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14).

3. Referentni propisi i smjernice:

- Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti – Izvanaerodromsko slijetanje i uzlijetanje zrakoplova na kopnenim i vodenim površinama (ASO-2018-004)
- Pravilnik o sigurnosti pomorske plovidbe u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske te načinu i uvjetima obavljanja nadzora i upravljanja pomorskim prometom (NN 79/13, 140/14, 57/15)
- FAA Handbook 8083-23, Seaplane, Skiplane and Float/Ski Equipped

4. Svrha Informacije

Svrha ove Informacije je detaljnije objasniti koji su prihvatljivi načini udovoljavanja zahtjeva Naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2018-004 u pogledu izvan aerodromskog slijetanja i uzlijetanja na vodenim površinama.

5. Povod za izdavanje/reviziju:

Promjena numeracije s 9.3 na 9.4 na stranici 3/4.

6. Definicije i skraćenice

Kao u ASO-2018-004.

7. Pojašnjenje primjene odredbi ASO-2018-004

ASO referenca:	Pojašnjenje primjene:
<p>1.4. Ova Naredba ne obuhvaća zahtjeve definirane primjenjivim propisima za plovidbu u unutarnjim vodama, unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru.</p>	<p>Kada zrakoplov pluta ili plovi na vodi, operator/zapovjednik zrakoplova dužan je primjenjivati propise u vezi sa sigurnošću plovidbe na moru i unutarnjim vodama, pomorskog prometa, te pomorskog dobra (u smislu pontona za prekrcaj, ukrcaj ili iskrcaj putnika) te udovoljavati zahtjevima koje utvrdi nadležna lučka kapetanija. Ukoliko je lučka kapetanija zabranila plovidbu zrakoplova (hidroaviona) isti ne može polijetati ili slijetati do ukidanja te zabrane.</p> <p>Nadležnost lučke kapetanije propisana je Zakonom o lučkim kapetanijama (NN 124/97), dok je rad i djelokrug rada lučkih uprava propisan Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16), gdje je ujedno regulirana nadležnost županija i koncesionara na pomorskom dobru.</p> <p>Posada zrakoplova koji slijeće na vodu mora posjedovati dozvolu voditelja brodice C kategorije.</p> <p>Operator zrakoplova ne smije obavljati IASU na morskim površinama na udaljenosti manjoj od 300 metara od obale. Iznimno, operator zrakoplova IASU smije obavljati na morskim površinama na udaljenosti manjoj od 300 metara od obale samo uz prethodno odobrenje nadležne lučke kapetanije koje se mora zatražiti pisanim putem.</p> <p>U slučaju operacija na vodi operator/zapovjednik zrakoplova moraju primijeniti pravila radio-telefonske komunikacije tijekom plovidbe na vodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pilot zrakoplova u komunikaciji prema lučkim kapetanijama i lučkim upravama identificirati će zrakoplov registracijskom oznakom zrakoplova ili drugim pozivnim znakom zrakoplova na način uobičajen u zrakoplovstvu. - Prije slijetanja i uzlijetanja zapovjednik zrakoplova mora radio-telefonskom vezom obavijestiti nadležnu lučku kapetaniju o namjeri slijetanja i uzlijetanja. Prihvatljivi način i vrijeme obveze prijave mjesta i procijenjenog vremena polijetanja, te mjesta i procijenjenog vremena slijetanja nadležnoj lučkoj kapetaniji smatra se 30 minuta prije polijetanja hidroaviona putem VHF kanal 10 odnosno kanal 16. - Kod uplovljavanja u luku za komunikaciju se koristi VHF kanal 10. - Zapovjednik zrakoplova treba tijekom leta slušati VHF kanal 16 radi dobivanja pomorskih informacija, izvještavanja o zapažanjima tijekom leta od interesa za pomorski promet i radi sudjelovanja u akcijama potrage i spašavanja. <p>Zrakoplov mora biti opremljen s važećim pomorskim kartama i publikacijama za planirana područja uzlijetanja i slijetanja.</p> <p>U slučaju potrebe sidrenja hidroaviona na moru, na lučkom području mjesto sidrenja određuje nadležna lučka uprava uz suglasnost nadležne lučke kapetanije. U slučaju potrebe sidrenja hidroaviona na moru izvan lučkog područja mjesto sidrenja određuje nadležna lučka kapetanija.</p>

<p>9. Dodatni zahtjevi za izvođenje operacija</p>	<p>Za izvođenje operacija IASU na vodenim površinama, preporučuje se koristiti FAA Handbook 8083-23, Seaplane, Skiplane and Float/Ski Equipped Helicopter Operations Handbook kao dobru praksu.</p> <p>Preporuke pri izvođenju IASU:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U fazi prilaza i početnog penjanja izbjegavati nadlijetanje naseljenih područja. - Izbjegavati izvođenje oštih manevara na malim visinama. - Nakon polijetanja što prije popeti na planiranu visinu. - Nakon što pilot utvrdi da je površina prikladna za slijetanje, završni prilaz i slijetanje treba obaviti u što kraćem roku kako bi se izbjeglo privlačenje pažnje znatiželjnika. - Izbjegavati područja osjetljiva na buku (plaže, nacionalni parkovi, naselja za odmor, i sl.). <p>Dobra praksa u vezi sa osiguravanjem od neželjenoga pomicanja zrakoplova na vodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mjesto za vezanje / pristajanje hidroaviona treba biti na području zaštićenom od jakih vjetrova i vodenih strujanja. - Mjesto za vezanje / pristajanje zrakoplova na vodi treba biti dovoljno veliko da se hidroavion sigurno pomiče u smjeru vjetra i vodenih strujanja odnosno da se održava dovoljna udaljenost između najisturenijih dijelova hidroaviona i svih drugih objekata.
<p>9.4. Kada zapovjednik zrakoplova namjerava koristiti pomoć osobe na zemlji, dužan je prethodno upoznati tu osobu sa zahtjevima sigurnosti (safety briefing) i uvjeriti se da je ta osoba u stanju pružiti adekvatnu pomoć.</p>	<p>Preporučeni elementi Safety Briefing-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upozorenje na svojstvo hidroaviona da se uvijek kreće i nikad ne miruje (zbog valova, vjetra, struje vode) i da nema kočnice niti učinkovitog kormilarenja kod plutanja na vodi. - Opasnost od elise. - Opasnost od pokretnih površina - krila zrakoplova koja mogu prilikom pomicanja hidroaviona doseći osobe i predmete na obali. - Opasnosti kod odvezivanja i odguravanja zrakoplova.

U Zagrebu, 10.12.2020.

Za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo

Marin Puh
Direktor

